

Irakurzaletasuna.

Gaur egungo gazte talde batean

Oihane GONZÁLEZ GARCÍA

Sarrera

Ondorengo lerroetan gazte talde batek azaltzen duen irakurzaletasuna izango dut hizpide. Hau da, nire helburua letretako ikasle talde batek irakurtzen dituen liburuen kopurua eta irakurgai horien zenbait ezaugarri aztertzea da. Esan dezadan, bederen, hipotesi moduan eta beste azterketa batzuetan lortutako ondorioetan oinarrituz, gazteen artean irakurzaletasuna nahiko baxua dela islatzen dituzten datuak espero ditudala.

Azterketa hau burutzeko erabili dudan taldea, lagina alegia, Euskal Herriko Unibertsitateko Hizkuntzalaritza eta Euskal Ikasketak saileko 2. zikloan eskaintzen den "Euskal Literaturaren gaur egungo joerak" arloko ikasleek osatzen dute; esate baterako, gutxi gora-behera 20-22 urtetako gazteak.

Azterketa hau aurrera eramateko galdera soil bat planteatu nuen: Zeintzuk dira kurtsoa hasi zenetik "gustuz" irakurri dituzun obrak? Beraz, irakurzaletasuna zifratan jartzeko seihileko epea aztertu nahi nuen.

Ikasleek euren izenaren orde, sexua baino ez zuten jarri behar izan "inkesta" orrialde horietan. Ondoren 2004. urteko irailetik 2005. urteko martxora (martxoan egin bainuen galdera) bitarteko seihileko horretan "gustuz" irakurritako liburuen zerrendatzea egin zuten. Datu horiek jaso eta, orduan hasi nintzen lanean.

Lehenik eta behin, bide batez ohikoa den bezala, datuen aurkezpena egingo dut; esan nahi baita, ikasleen euren orrialde horietan

zerrendatutako irakurgaien aurkezpena. Izan ere, argi utzi nahiko nuke zenbait irakurgai azterketa honetatik at utzi ditudala euren datu zehatzik lortu ez dudalako edota euren izaera teorikoegia irizten niolako.

Datuak eskaini eta gero, irakurzaletasunaren gaineko portzentaiak emango ditut; hots, ikasle bakoitzak irakurritako obra kopurua eta baita talde moduan irakurritakoak ere.

Amaitutakoan sexu bereizketak portzentaia horietan eragina daukan ikusiko dugu. Arestian esan dudan bezala anonimotua gordetzeko asmoz ikasleek euren sexua baino ez zuten jarri; nire asmoa sexuak eragina zuen ala ez deliberatzea baitzen.

Bestetik, liburu horietan agertzen den hizkuntzaren eragina ere islatzen saiatuko naiz; euskara, erdara eta itzulpenen presentzia, alegia.

Horrez gain, idazleen pisua ez ezik obrena ere pixka batean bada ere ikusi nahiko nuke; hau da, zeintzuk diren errepikatzen diren idazleak eta baita obrak ere. Honekin batera emakume idazleen zenbatekoa eta eragina ere izango dugu hizpide.

Eta, azkenik, esandako guztia aztertu eta gero lortutako ondorioak aurkeztu nahiko nituzke.

Beraz, sarrera xume honetan esandakoak kontuan hartuz has gaitezen gazte talde honek duen irakurzaletasunaren gaineko hausnarketak egiten.

Datuen aurkezpena

E.H.U. ko Euskal Filologiako 2. zikloko "Gaur egungo joerak" arloko ikasleak

1. Mutila: 3 liburu.
Bizia Lo, Jokin Muñoz.
Traizioak, Iban Zaldúa.
Gezurrak, gezurrak, gezurrak, Iban Zaldúa.
2. Neska: 9 liburu.
El código Da Vinci, Dan Brown.
Narrazioak, Joseba Sarrionandia.

Bero hezeak, Batzuen artean.

Anarkista baten ezusteko heriotza, Dario Fo.
Kuarderno oria, Pako Aristi.

* *Libreta horiko poemak*, Pako Aristi.

Birika zatiak, Xabi Borda.

Soinujolearen semea, Bernardo Atxaga.

Andolin Eguzkitzaren azken poema liburu.

* *Arimaren ondoko ezkienartetik ibili*.

Arbelaren gainean, Xabier Mendiguren Elizegi.

3. Neska: 7 liburu.

1984, George Orwell.

El Agote, Gaizka Arostegi.

Stupeur et tremblements, Amélie Nothomb.

Si, c'est un homme, Primo Levi.

Etiopia, Bernardo Atxaga.

Bakartasunaz bi hitz, Philip Bidart.

Vladimir, Koldo Izagirre.

4. Neska:

5. Mutila: 8 liburu.

Ipuin izugarriak, Batzuen artean.

Robinson Crusoe, Daniel Defoe.

Crimen y Castigo, Fedor Dostoyewski.

La última cena, Leonardo da Vinci.

Angels and Demons, Dan Brown.

El conde de Montecristo (II. Zatia), Alejandro Dumas.

La vuelta al mundo de Slocum,

* *Navegando en solitario alrededor del mundo*,
Joshua Slocum.

Itzalak, Iban Zaldua.

6. Neska: 3 liburu.

Peru Abarka, Juan Antonio Mogel.

Connemara gure bihotzetan, Julen Gabiria.

Iraupena eta lekukotasunak, Patxi Salaberri.

7. Mutila: 3 liburu.

Iraupena eta lekukotasunak, Patxi Salaberri.

Koaderno gorria, Arantxa Urretabizkaia.

Agur, Euzkadil, Juan Luis Zabala.

8. Mutila: 3 liburu.
Guia Práctica de la Casteria, *
La Praga, Franz Kafka.
Gauerdiko teila, *
9. Mutila: 2 liburu.
La Navarra Maritima, Tomás Urzainqui.
Nuevo orden mundial, Zenbait iritzi.
10. Neska: 2 liburu.
Soinujolearen semea, Bernardo Atxaga.
Hitzen ondoeza, Joseba Sarrionandia.
11. Neska: 3 liburu.
Sultana roja, Alberto Vázquez Figueroa.
Soinujolearen semea, Bernardo Atxaga.
El médico, Noah Gordon.
12. Neska: 3 liburu.
Haize gorria, Aitor Arana.
Gasteizko hondartzak, Xabier Montoia.
Akordatzen, Joseba Sarrionandia.
13. Neska: 4 liburu.
Narrazioak, Joseba Sarrionandia.
Koaderno Gorria, Arantxa Urretabizkaia.
Rossettiren obsesioa, Ramon Saizarbitoria.
Akordatzen, Joseba Sarrionandia.
14. Neska: 5 liburu.
Narrazioak, Joseba Sarrionandia.
Eta handik gutxira gaur, Eider Rodriguez.
Gazte Matxinada, Garikoitz Mujika.
Koaderno Gorria, Arantxa Urretabizkaia.
Akordatzen, Joseba Sarrionandia.
15. Mutila: 7 liburu.
Bihotz bi, Ramon Saizarbitoria.
Soinujolearen semea, Bernardo Atxaga.
Itoko dira berriak, Karlos Linazasoro.
El hombre que confundió a su mujer con un sombrero,
Oliver Sacks.

Gasteizko hondartzak, Xabier Montoia.

Liburu horiko poemak, Pako Aristi.

* *Libreta horiko poemak*, Pako Aristi.

Anarkista baten ezusteko heriotza, Dario Fo.

16. Neska: 6 liburu.

Tratado de bruja vasca, Pierre Lancre.

Bakartasunaz bi hitz, Philip Bidart.

Akordatzen, Joseba Sarrionandia.

Garmendia errege, Kirmen Uribe/ Mikel Valverde.

Erraldoien mundua, Aritza Bergara.

Iragarki Merkeak, Castillo Suarez.

(1) Argitu nahiko nuke "" ikurraren bidez markatuta agertzen diren liburuak azterketa honetatik at utzi ditudanak direla.

Oharra: Hemen azaldutako lan guztiak ikasleek idatzitakoak dira, ez dut bat bera ere kanpoan utzi. Izan ere, badira zenbait obra ikasleek eurek emandako datuekin (hots, izenburua edota autorea) bat egiten ez dutenak. Kasu horietan, "" ikurraren bidez horien berri ematen saiatu naiz.

Beraz, ikur honekin agertzen diren liburu batzuk zuzendu ditut, azpiko lerro batean ikurra jarritz. Adibidez:

Kuaderno oria, Pako Aristi.

* *Libreta horiko poemak*, Pako Aristi.

Beste batzuetan, ordea, benetako daturik aurkitu ez dudanez (horrek ez du esan nahi obra horiek existitzen ez direnik, nire ezagutzaz eza izan baitaiteke) ikurra alboan jarri baino ez dut egin, inongo zuzenketarik erantzi gabe. Adibidez:

Gauerdiko teila * (Kasu honetan ez dut liburu honen aipamenik aurkitu, ez izenburua zein den ezta zein autorek idatzi duen ere).

Portzentaiak

Aurkeztutako datu horiek aintzat hartuz portzentaiak zuzenean emango ditut. Kanpoan utzi ditudan liburu gutxi horiek izan ezik gainontzekoak onartu ditudanez, ez dago zertan banan-banan berriz izendatu.

Aurkeztutako datuen gaineko irakurketa zifratan

Libururik irakurri ez duen ikasle bat dago (4. ikaslea)
= Ikasleen %6.25a.

Kontuan izanda filologia bateko ikasleak direla eta literatura arloko ikasgai batean pasa zela inkesta, pentsatu nahiko nuke, eta bide batez positiboa izan, ikasle horrek ez zuela planteatutako galdera erantzun nahi izan ezta lan honetan parte hartu nahi ere. Baina, hori nire hausnarketa baino ez da, ez baitakit benetako egoera.

Liburu bat irakurri duen ikasle bat ere badago (8. a)
= Ikasleen %6.25a.

Bi liburu irakurri dituzten ikasleak lau dira (6. a, 7. a, 9.a eta 10.a). = Ikasleen %25a.

Hiru liburu irakurri dituzten hiru ikasle daude (1. a, 11. a eta 12. a). = Ikasleen %18.75a.

Lau liburu irakurri dituen ikasle bat dago (13. a).
= Ikasleen %6.25a.

Bost liburu irakurri dituen ikasle bat dago (14. a).
= Ikasleen %6.25a.

Sei liburu irakurri dituzten ikasleak bat dago (16. a).
= Ikasleen %6.25a.

Zazpi liburu irakurri duen ikasle bi daude (3. a eta 15. a).
= Ikasleen %12.50a.

Zortzi liburu irakurri dituen ikasle bat dago (3. a).
= Ikasleen %6.25a.

Azkenik, bederatzi liburu irakurri dituen ikasle bat dago (2. a).
= Ikasleen %6.25a.

Ikasleon gehiengoak irailtik martxora bitartean irakurri dituzten liburuak bizpahiru dira. Horregatik, antzeman dezakegu ikasleon %68.75ak bost liburu edo gutxiago irakurri dituela denbora tarte honetan; eta, beraz, gainontzeko %31.25ak bost baino gehiago. Hortaz, kontuan hartuz sei hilabeteko tartearaz galdetu zela, baieza dezakegu batez beste hilabetean liburu bat baino gutxiago irakurtzen dela talde honetan.

Sexuaren araberako irakurzaletasuna

Lehenik eta behin azpimarratu nahiko nuke aburuz irakurleak irakurleak direla; hau da, berdin duela neska zein mutil izan irakurzaletasuna neurtzerako orduan. Izan ere, eta antza denez, sexu bereizketak aditzera ematen du ezberdintasuna egon badagoela irakurle bi hauen artean. Beraz, egoki iritzi diot neuk ere horren inguruko azterketaxoren bat egiteari.

Hori dela eta, aurrenik, ikasle taldearen barnean balizko bereizketa hori aztertuko dut eta ateratako datu denak bateratu.

16 ikasleek erantzun zuten planteatutako galdera. Mutilak sei dira, gelako %37.50a; eta, neskek hamar, gelako %62.50a.

Guztira, 64 liburu irakurri dituzte; baina ikus dezagun sexu talde bakoitzeko gazteek zehazki irakurritakoak:

MUTILEK	NESKEK
1. a = 3 liburu	1. a = 9 liburu.
2. a = 8 liburu.	2. a = 7 liburu.
3. a = 2 liburu.	3. a = 0 liburu.
4. a = 1 liburu.	4. a = 2 liburu.
5. a = 2 liburu.	5. a = 2 liburu.
6. a = 7 liburu.	6. a = 3 liburu.
	7. a = 3 liburu.
	8. a = 4 liburu.
	9. a = 5 liburu.
	10. a = 6 liburu.
<hr/>	
GUZTIRA 23	41

Taula honetan ikus daitekeen bezala, mutilek, orotara 23 liburu irakurri dituzte; eta, neskek, 41. Hortaz, mutilek liburu guztien %35.94a irakurri dute; eta, neskek, ordea, %64.06a. Datuek beraien adierazten dute neskek gehiago irakurri dutela (izan ere, aintzat hartu beharko genuke neska gehiago ere badirela...).

Beraz, antza denez, irakurzaletasuna neurtzeko orduan sexuaren eragina nabaria dela defendatzen dituztenen usteak egokiak dira.

Hizkuntzaren eragina

Atal honetan irakurzaletasuna zein hizkuntzatan altuagoa den egiaztatu nahiko nuke. Hau da, jakinda galdera pasatako ikasle guz-

tiak euskaldunak izateaz gain, euskarazko ereduan ikasten dutela, hizkuntzaren eragina irakurgai horietan frogatu gura dut.

Irakurgaiak talde ezberdinetan bana nahiko nituzke. Esate baterako, alde batetik euskarazko liburuen kopurua emango dut; esan nahi da, jatorriz euskaraz idatzitakoak. Bestetik, erdarazko irakurketak; eta, azkenik itzulpenak. Izan ere, euskarara itzultitako obrak bakarririk izango ditut kontuan, ez adibidez ingelesez gaztelerara itzultitakoak (kasu, El código Davinchi, Dan Brown), hauek erdarazkoen multzoan sartu baitituz; berez, erdaraz idatziak baitira.

Irakurgaien hizkuntza

Euskarazko liburuak: irakurritako 64 liburuetatik, 44 euskarazkoak dira; beraz, %68.75a.

Erdarazko irakurketak 18 liburuk osatzen dute; %28.13a. Kopuru horretatik, 15 gaztelerakoak dira, %83.33a. Bi frantsesez *Si, c'est un homme*, Primo Levi eta *Stupeur et tremblements*, Amélie Nothomb (%11.11a). Eta, beste bat ingelesez, %5.88a, *Angels and Demons*, Dan Brown.

Bi ikasleek euskarara egindako itzulpen bat irakurri dute; hots, %3.13a, *Anarkista baten ezusteko heriotza*, Dario Fo (birritan erreplikatzeko den liburua da).

Datu hauek kontuan hartuz esan beharko genuke batez ere euskarazko liburuak irakurtzen direla. Uste dut nahiko argi dagoela burututako ikasketek, euskal filologiakoek, duten eragina irakurgaien hizkuntza hautatzeko orduan. Horrek baldintzatzen du erdarazko obren irakurketak; eta, hori dela eta, 16 ikasletik erdiak baino gutxiagokoak baino ez du hautatu beste hizkuntzaren bat bere irakurgaiantzako.

	EUSKARAZ	ERDARAZ	ITZULPENAK
LIBURUAK	44	18	2
PORTZENTAIK	%68,75	%21,13	%3,13

Oharra: Eskainitako datu hauek irakurgai bakoitzaren gainekoak dira. Hau da, nahiz eta liburu berdina erreplikatu, multzo batean jarri dut. Demagun Narrazioak, J. Sarrionandiarena lau ikasleek irakurri dutela. Nik, beraz, euskarazko irakurgaien barnean sartu eta behin zenbatu beharrean lautan zenbatu dut; horiek baitira irakurritako aldiak.

Idazle eta obren pisua

Atal honetan aztertu nahiko nuke irakurketak hautatzeko orduan idazleek daukaten pisua. Hau da, horretarako errepikatutako idazleak, nahiz eta obra ezberdinetako irakurgaiak izan, aintzat hartuko ditut.

Errepikatutako idazleak:

Joseba Sarrionandia.	Bernardo Atxaga.
Iban Zaldúa.	Arantxa Urretabizkaia.
Ramon Saizarbitoria.	Dan Brown.
Xabier Montoia.	Pako Aristi.
Philip Bidart.	Dario Fo.

Izan ere, errepikatutako idazle guzti hauek zerrendatutako era ez da guztiz egokia, idazle askoren errepikapen aldia berdina delako. Hori dela eta, aurreneko hirurak izan ezik, ondorengoak zerrendatze hutsa bezala ulertu behar dugu eta ez, ostera, mailakatze bezala.

IDAZLEAK	Ikasleak	Irakurritakoak	Lanak
J. Sarrionandia	6	7	3
B. Atxaga	5	5	2
I. Zaldúa	2	2	3
A. Urretabizkaia	3	3	1
R. Saizarbitoria	2	2	2
D. Brown	2	2	2
X. Montoia	2	2	1
P. Aristi	2	2	1
P. Bidart	2	2	1
D. Fo	2	2	1

Ikus dezagun nola planteatu dudan ondorengo taula hau. Ezkerreko zutabearen errepikatutako idazle horiek jarri ditut. Ondoren, zenbat ikasle izan diren idazle horren lanen bat irakurri dituztenak; gero, zenbat aldiz irakurri diren lan horiek; eta, azkenik, irakurri diren lan horiek zeintzuk diren. Argiago gera dadin, adibide bat emango dut: Joseba Sarrionandia irakurri dituzten ikasleak sei dira; baina, berez Sarrionandiaren zazpi irakurketa burutu dira ikasle batek haren bi lan irakurri dituelako. Izan ere, ez dira izango Sarrionandiaren zazpi lan

ezberdin irakurritakoak, baizik eta hiru: *Narrazioak*, *Hitzen ondoeza* eta *Akordatzen*.

Joseba Sarrionandiaren pisua ezin ukatuzkoa da datu hauek aditzera ematen duten bezala, bere lan ezberdinak irakurri ere irakurri. Hau da, idazle honek gazteon artean duen eragina nahiko nabaria da. Interesgarria litzateke eragin hori aztertzea, baina hausnarketa hori ez dagokio, zuzenean, lan honi.

Gainontzeko idazleen (bide batez, aipatu ez ditudanak) lanak behin baino ez direnez agertu ez dut euren berri zertan eman.

Emakume idazleak

Zenbaitek uste dute emakumeek idatzitako literatur genero bat dagoela. Ideia horrekin bat egiten ez badut ere, idazlea "idazlea" baita emakume zein gizon izan, ikusi nahiko nuke emakumeek idatzitako zenbat liburu irakurtzen diren.

Hauek dira agertutako emakumeak:

- Arantxa Urretabizkaia, *Koaderno Gorria*. (3 ikas.irakurria)
- Eider Rodriguez, *Eta handik gutxira gaur*.
- Castillo Suarez, *Iragarki Merkeak*.
- Amélie Nothomb, *Stupeur et Tremblements*.

Guztira 41 idazle ageri dira eta horietatik lau baino ez dira emakumezkoak; hau da, %9.76a. Datu hori esanguratsua dela uste dut; izan ere, batez ere neskek osatzen duten gela batean gizonezkoen idazlanak gailentzen direlako. Baina puntu honek ere, horren emakume gutxiren lanak agertzea, azterketa sakonagoko bideak irekiko lituzke.

Bestetik, errepikatutako obrak aztertu nahiko nituzke.

Hasieran planteatutako 64 irakurgai horietatik, berez, 50 dira irakurri diren lanak. Beraz, kopuru horretan oinarriturik hauek dira errepikatutako obrak:

Errepikatutako obrak:

- Soinujolearen semea*, Bernardo Atxaga (4 ikasle).
- Narrazioak*, Joseba Sarrionandia (3 ikasle).
- Akordatzen*, Joseba Sarrionandia (3 ikasle).
- Koaderno gorria*, Arantxa Urretabizkaia (3 ikasle).
- Gasteizko hondartzak*, Xabier Montoia (2 ikasle)

Bakartasunaz bi hitz, Philip Bidart (2 ikasle).

Anarkista baten ezusteko heriotza, Dario Foe (2 ikasle).

Datu hauek, ohikoa beharko lukeen moduan, bat egiten dute arestian planteatutako idazle errepikatuen datuekin. Idazle errepikatuen Sarrionandia dela esan dugu; eta, datu hauetan berresten den bezala, hala da, haren bi lan hiru ikaslek irakurri baitituzte. Izan ere, lanik irakurriena Atxagaren *Soinujolearen Semea* dugu. Kontuan hartzekoa da, Bernardo Atxaga ere idazle errepikatuen artean kokatzen dela. Gainera, *Soinujolearen Semea* 2004koa da; beraz, liburuaren egilea ez ezik, berritasunagatik nahiko logikoa ere bada liburu hau irakurtzea.

Ondorioak

Lehenik eta behin, eta ateratako ondorioak aurkezten hasi baino lehen eskerrak eman nahi nizkieke nire azterketa hau zilegi egiten lagundu didaten gazteei. Hau da, nik planteatutako galderari erantzun didaten horiei. Hori dela eta, ez nituzke jasotako datuak zalantzan jarri nahi. Izan ere, jakin badakit norbaiti deserosoa gerta zekiokela liburu bat bera ere zabaldu ez izana aitortzea (ikasle batek zintzotasun osoz aitortu badu ere; eta, horregatik, bere zintzotasuna eskertzen dut); eta, beraz, agian "gezurraren" bat idatziko zuela aspaldi irakurritako liburu hura jarritz. Dena dela, jasotako datuen egiantzekotasuna zalantzan jarri gabe lagintzat hartu ditut onargarriak iruditu zaizkidan liburu guztiak, ikasleen leialtasunean sinistuz.

Aztergai guztiak kontuan hartu eta gero uste dut nahiko garbia dela planteatutako ondorioa: gazteek oso gutxi irakurtzen dute. Beraz, hasieran planteatutako hipotesia betetzen dela esan daiteke. Badakit ondorio hau orokortzea nahiko gogorra suerta daitekeela baina onartu beharra dago datuek eurek hori bera islatzen dutela; nahiz eta, lan hau baino lehenagoko beste azterketa batzuk ondorio oraindik ezezkorrakoak islatu.

Seihileko bateko tartearekin gazte talde honetan %68.75ak bost liburu edo gutxiago irakurri du. Horrek aditzera ematen du hilabetean liburu bat baino askoz gutxiago irakurtzen dutela. Datu hauek zer pentsarazi egin didate. Sarritan entzuten da, eta baita irakurri ere, udan ez dela irakurtzen lana, udalekuak, oporrak... direla eta astia ez

dagoelako. Baina, nik, ordea, horri buelta eman eta planteatutako denbora tartea ez dut udan kokatu. Hala ere, datuek negatiboak izaten jarraitzen dute. Beraz, ez dut uste arazoa urteko sasoiari kokatu behar dugunik; baizik eta gazteek irakurtzeko daukaten (“daukagun” esan beharko nuke...) ohitura ezan.

Honekin batera, argitu nahiko nuke azterketa honetako ondorioak borobiltzeko beste zenbait datu ere erabili nituela. Hau da, galdera bera egin nien Portugalete herrian dagoen Asti-Leku ikastolako D.B.H.O.ko 2. mailako letretako ikasleei; hauek, 17-18 urteko gazteak dira. Jasotako datu hauek guztiz negatiboak izan ziren, parte hartu zuten ikasleak 12 baziren ere, bakarrik 4 liburu baitziren “gustuz” irakurritakoak; besteak derrigorrezkoak baitziren.

Izan ere, uste dut argitu beharko nukeela ikasleei egindako galdera hori anbigua dela. Esan nahi baita, galdera honetan inplizituki adierazten da irakasleek bidalitako liburuak ez direla jarri behar; suposatzen baita horiek ez direla “nahita” edo “gustuz” hautatu eta irakurritakoak. Galdera hori anbigua dela jakin banekien ere, horrela aurkeztu nuen tranpa gisa. Esan behar dut, bide batez, filologiako ikasleek galdera horren anbiguotasunean erori gabe ondo erantzun ziotela galderari derrigorrezko irakurketarik jarri gabe. Batxilergoko klasean, ordea, erantzunak guztiz ezberdinak izan ziren; horrek azaldu zuen nola gazteek bidalitakoa bakarrik irakurtzeko ohitura duten.

Bestetik, eta ondorioak ondorio, gogoratu nahiko nuke lan honen azterketa eta hausnarketarako beste bide asko zabalik utzi dituela. Esate baterako, emakumezkoek idatzitako literaturaren agerpena eskasa dela dakusagu. Eta, horrekin lotura duen beste hari batekin jarraituz, sexuaren arteko bereizketari dagokionez datuak nahiz eta erabat esanguratsuak ez izan, onargarria da neskek mutilek baino gehiago irakurtzen dutela. Beraz, antza denez, sexu bereizketari dagokionez azterketa ezberdinak egin daitezke irakurzaletasuna neurtzeko orduan.

Gainera, aipatu ez ditugun beste puntu batzuk ere hizpide izan litezke. Esate baterako, datu hauen artean agertzen diren irakurgaien garaia. Esan nahi baita, gainera bakarrik begiratu ez badut ere literatura garaikidea dela esan daiteke. Beraz, honekin lotutako beste azterketatxo bat egiteko bidea zabalik uzten dut. Baita, generoei dagokion ikerketa bat ere. Batez ere, literatura narratiboa dakusagu, kenduta poesia liburu bakan batzuk. Hortaz, zer dela eta genero

honen gailentzea gazteen artean? Poesia oraindik lirikotasunarekin lotzeko aurreiritzia al dirau? Azkenik, uste dut pozgarria dela euskarazko irakurketek gehiengo osatzen dutela ikustea; baina era berean, esango nuke horrek ere mugatzen gaituela literatura unibertsalaren aurrean. Beraz, hizkuntzaren eragina ere aztertzea polita izango litza-teke.

Azkenik, eta bukatzeko, pertsonalki esango nuke oso interesgarria izan dela lan honetan murgiltzea. Ez bakarrik atera ditudan porzentaiak ikusteko, baizik eta horien atzean azaltzen diren auzi guzti horiez jabetzeko. Hortaz, eta arestian esan dudan bezala, azterketa eta hausnarketarako bide asko zabalik uzten ditut.

Bibliografia

GONZALEZ GARCIA, Oihane (Argg.): "Irakurzaletasuna. Gaur egungo gazte talde bitan". "Literatur joerak" arlorako zuzendutako lana, 2005.

LERA MANTEROLA, Amaia (Argg.): "Euskal Filologiako ikasleen irakurzaletasuna zifretan". "Literatur joerak" arlorako zuzendutako lana, 2004.

OLAZIREGI, Mari Jose (2002): Euskal eleberraren historia. Labayru Ikastegia eta Amorebieta-Etxanoko udala. Bilbo. 13-45. or.

Eranskina

Datuen aurkezpenean ikasleek idatzitako liburu guztien berri eman nahi nuen, baina argitu nahiko nuke nire azterketak aurrera jarraitu ahal izateko hainbat obra bazterrean utzi behar izan ditudala. Esan gura dut, benetako azterketa bat egiteko ezin izan ditut eurek idatzitako obra guztiak kontuan hartu.

Datu zehatzik gabekoak

Datuen aurkezpenean azaldu dudan bezala zenbait obren daturik ez dut lortu; eta, beraz, horiek ""ren bidez markatu ditut. Obra horiek benetan existitzen diren ala ez jakin ezin izan dudanez, egokiena azterketa honetatik kanpo uztea zela erabaki nuen. Hauek dira obra horiek:

Gauerdiko teila.

Guia Práctica de la Casteria.

Izaera teorikoa

Egia izan, obra hauek bazterrean uztea izan da gehien kostatu zaidana. Badira zenbait obra teorikoagoak direla dakusadanak; eta, horregatik, azterketa honetatik at utzi ditut. Baina, berez, ez daukat inolako irizpide garbirik erabaki hori hartzeko, agian horiek, norbaitek "gustuz" irakurritakoak direlako.

Iraupena eta lekukotasunak, Patxi Salaberri.

Guia Práctica de la Casteria. (Ziur aski, obra hau bazterrean uzteko arrazoi nagusia bere egiletasuna konprobatu ezina izan da).

Agian, *La Navarra Maritima*, Tomás Urzainqui eta *Tratado de brujería vasca*, Pierre Lancrerena ere kanpoan utziko lituzke norbaitek. Obra hauek, ordea, aurreko biak baino helburu teoriko murriztagoa dutela esango nuke; eta, hori dela eta, ez ditut azterketa honetatik atera.

Derrigorrezko irakurgaiak

Aztertutako datu hauen artean ez dut derrigorrezko irakurgairik topatu. Beraz, gazte hauek ez dira galderaren anbiguotasunean erori eta "gustuz" irakurritako liburuak bakarrik jarri dituzte derrigorrezkoak multzo honetatik kanpo utziz.

Dena dela, azpimarratu beharko genuke zerrenda honetan irakasleek beraien klaseetan aipatzen dituzten liburu asko daudela; beraz, interesgarria litzateke horien kopurua eta irakasleek, gazteek aukeraketa bat egiterakoan, daukaten eragina aztertzea.

Kontuan izango ditudan datuak

Hortaz, aipatutako bazterketa hauek eginda, datuen aurkezpean zerrendatutako 68 liburuetatik, 64 baino ez ditut kontuan hartu inkerketa hau burutzeko.

Oihane GONZALEZ GARCIA